

Την παθολογία του σώματος που βαίνει προς την κατάρρευση και τον θάνατο περιγράφει στο τελευταίο μυθιστόρημά της η Ελένη Γιαννακάκη

Αφοβο βλέμμα στο χάος της ύπαρξης

Μυθιστόρημα υψηλής τεχνικής από την Ελένη Γιαννακάκη που καταπιάνεται άλλη μια φορά με την παθολογία του σώματος

ΤΟΥ
ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Πρώτα ήταν η γαστρονομία σε συνδυασμό με το διαστροφικό σεξ. Μετά ήρθε το άγχος της ακόρεστης ερωτικής επιθυμίας κεντημένο αυτή τη φορά από τον διαρκή τρόπο της υποχονδρίας (το πέρασμα στην υγιεινή και στη μικροβιολογία). Ακολούθησαν η λαγνεία και η αισθητική του φόνου (η δολοφονία ως μία εκ των καλών τεχνών). Τώρα στην επιφάνεια ανεβαίνουν η άνοια και οι εκφυλιστικές λειτουργίες του εγκεφάλου. Η πεζογραφία της Ελένης Γιαννακάκη είναι πάντοτε συγκεντρωμένη στην παθολογία του σώματος είτε ο οργανισμός διανύει τη φάση της πρώτης νιότης και της πλήρους ακμής του είτε οδεύει, όπως στο καινούργιο της μυθιστόρημα, προς την κατάρρευση και τον θάνατο.

Το *Σκούρο γκρι, σχεδόν μαύρο* αποτελεί έναν παρατεταμένο, παραληρηματικό μονόλογο (το παραλήρημα και ο μονόλογος επωμίζονται το βάρος της αφήγησης σε όλα τα βιβλία της Γιαννακάκη) χωρισμένο σε τρία μέρη: όσα και τα στάδια από τα οποία θα διέλθει το Πάρκιν-

σον που έχει χτυπήσει τη γηραιά πρωταγωνίστρια. Στην αρχή η Δήμητρα έχει σαφή επίγνωση των συμπτωμάτων της ασθένειας, μπορεί και παρακολουθεί την εκδήλωσή τους στην κλινική της καθημερινότητα και αγωνίζεται να περισώσει ό,τι είναι δυνατόν ακόμη να περισωθεί από τη μνήμη της. Εν συνέχεια η κατάσταση δυσκολεύει: παραδοχές που έμοιαζαν αυτονόητες στο πρώτο μέρος αναιρούνται εν ριπή οφθαλμού και η πραγματικότητα λίγο απέχει από το να μετατραπεί (αν δεν έχει ήδη μετατραπεί) σε κινούμενη άμμο. Το τελευταίο μέρος θα σημάνει την ολοκληρωτική απορρύθμιση: το παραλήρημα εξελίσσεται σε αφασία, το οιοδήποτε νόημα (ακόμα και το πλέον στοιχειώδες) κάνει φτερά και η γλώσσα καταλήγει σε έναν τυφλό πολτό μέχρι να διαλυθεί εις τα εξων συνετέθη.

Παρ' όλα αυτά η Δήμητρα δίνει αγόγγυστα τη μάχη μέχρι την εσχάτη ώρα. Αγόγγυστα βεβαίως είναι ένας λόγος, κι εδώ ακριβώς έγκειται ο ιδιοφυής αφηγηματικός χειρισμός της Γιαννακάκη. Βυθισμένη στη μνημονική της κόλαση, κατακερματισμένη από τις διαλείψεις της, πνιγμένη από τις αντιφάσεις και

τις παλινωδίες της, έντρομη μπροστά στον επερχόμενο τερματισμό, η Δήμητρα θα κατορθώσει εν τέλει να κάνει τον απολογισμό της ζωής της. Απολογισμός ο οποίος θα είναι τόσο στυφός και βαρύς όσο βαρύ και πηχτό δείχνει και το σκοτεινό στίγμα του θανάτου που την πλησιάζει. Και επειδή η ανοϊκή μνήμη έχει την ικανότητα να διαφυλάσσει ως ύστατη εφεδρεία τα πιο απομακρυσμένα στον χρόνο γεγονότα, το βαθύ, ανεπούλωτο τραύμα της Δήμητρας δεν θα προέλθει από τον ενήλικο βίο της αλλά από την ανάδυση της παιδικής της ηλικίας.

Και το μέγα ζήτημα σε αυτή τη φάση της παλινδρόμησης θα προκύψει από έναν ακόμα δεξιτεχνικό σκηνωτικό χειρισμό. Η Δήμητρα ταυτίζεται όσο προχωρεί η αρρώστια όχι με τη μαθήτριά που διαισθάνεται στο σχολείο της να ψιθυρίζουν κάτι για τον ρουφιάνο πατέρα της (ένα είδος παρακρατικού της εποχής) αλλά με το κορίτσι που γίνεται μάρτυρας των σεξουαλικών εκτροπών της μητέρας και του αδελφού της. Η παθολογία του σώματος για άλλη μια φορά, έστω κι αν οσσούπω θα ανοίξουν οι πύλες του Αδν. Μυθιστόρημα υψηλής τεχνικής, το *Σκούρο γκρι, σχεδόν μαύρο* ρίχνει άφοβα το βλέμμα του στο χάος της ύπαρξης. Κι αν δεν ελπίζει σε καμιά σωτηρία της, ξέρει πώς να φτιάξει τη φυσιολογία και την ανθρωπολογία της.

**ΕΛΕΝΗ
ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ**
**Σκούρο γκρι
σχεδόν μαύρο**

Εκδόσεις Πατάκη,
σελ. 168,
τιμή 9,70 ευρώ

